

MİMARLIK PLANLAMA VE TASARIM

ALANINDA ULUSLARARASI
TEORİ, ARAŞTIRMA VE DERLEMELER
CİLT 2

Ekim 2023

EDİTÖRLER

PROF. DR. SERTAÇ GÜNGÖR
DOÇ. DR. GÜLBİN ÇETİNKALE DEMİRKAN

Genel Yayın Yönetmeni / Editor in Chief • C. Cansın Selin Temana

Kapak & İç Tasarım / Cover & Interior Design • Serüven Yayınevi

Birinci Basım / First Edition • © Ekim 2023

ISBN • 978-625-6760-25-7

© copyright

Bu kitabın yayın hakkı Serüven Yayınevi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz, izin almadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

The right to publish this book belongs to Serüven Publishing. Citation can not be shown without the source, reproduced in any way without permission.

Serüven Yayınevi / Serüven Publishing

Türkiye Adres / Turkey Address: Kızılay Mah. Fevzi Çakmak 1. Sokak

Ümit Apt No: 22/A Çankaya/ANKARA

Telefon / Phone: 05437675765

web: www.seruvenyayinevi.com

e-mail: seruvenyayinevi@gmail.com

Baskı & Cilt / Printing & Volume

Sertifika / Certificate No: 47083

MİMARLIK PLANLAMA VE TASARIM

Alanında Uluslararası Teori, Araştırma ve Derlemeler 2

Ekim 2023

Editörler

Prof. Dr. Sertaç GÜNGÖR

Doç. Dr. Gülbin ÇETİNKALE DEMİRKAN

Bölüm 3

ESKİ KAHİRE GELENEKSEL KONUT MİMARİSİ, "HİLMİYE VE SEYİDE ZEYNEP KONUTLARI ÖRNEĞİ"

*Mine ULUSOY¹,
Betül KANLI²*

1 Prof. Dr. Konya Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü, KONYA, mulu-
soy@ktun.edu.tr.,

2 Mim, Konya Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü, KONYA

1. GİRİŞ

Tarihi Kahire ve çevresi M.Ö. 3000 yıllarına Firavunlar döneminde başlayarak M.S. 1848'e kadar olan İslam dönemi boyunca sürekli önemli ve köklü bir yerleşim yeri olarak kabul edilmiştir. İncelenen dönem, M.S. 1848'e kadar uzanan İslam dönemlerini kapsamaktadır.

Tarihsel süreç içerisinde değişik isimlerle anılan, ve Osmanlı dönemi Kahire'si olarak bilinen bu bölge, Firavunlar döneminde Oun köyünün batısında kabilelerin yerleşim gösterdiği bir bölgeydi ve Firavunlar dönemine ait kalıntılar bu döneme ait yerleşimlerle birlikte varlığını sürdürmedi. Bu durumun nedeni, milat sonrası 641 ve milat sonrası 1848 yılları arasında İslamiyet'in egemen olduğu dönemde, bölge sakinleri kendi kültürel miraslarını Firavunlar'ınkini ihmal ederek inşa etmişlerdir. Bu nedenle bu alanda Firavunlar'a ait eserler korunmamıştır.

M.S. 641 tarihinde, Müslümanlar ve Araplar bu bölgeye göç etmeye başladı. Fustat Şehri, Amr bin As tarafından kuruldu. Amr bin As, bu yerde büyük bir cami inşa ettirdi ve çevresinde geniş bir pazar yerleşimi oluşturdu. Bu dönemde, çevre kabileler ve yerleşimler gelişerek, Eski Kahire, Fustat Şehri'nin özelliklerini benimsemeye başladı. M.S. 751'de Fustat yıkıldığında, Askar Şehri, Salih bin Ali tarafından kuruldu ve benzer tarzda mescitler, hamamlar ve konutlar inşa edildi. M.S. 870'de Ahmed bin Tolun, Katayı Şehri'ni kurdu ve benzer bir gelişim sürecine tabi tuttu. Fatımi Kahire ise M.S. 969 tarihinde ortaya çıktı ve Mısır'ın mimarisine büyük etkilerde bulundu. Camiler, mezarlar, medreseler, saraylar, kapılar ve hamamlar gibi yapılar bu dönemden günümüze ulaşmıştır. Selahaddin Eyyubî'nin 1171 yılında Fatımi egemenliğine son verdiği dönemde, Selahaddin Eyyubî Camii gibi önemli eserler inşa edilmiştir. 1171'den 1250'ye kadar süren Eyyubî egemenliği, Çerkez Memlukleri ve Bahari Memlukleri tarafından sona erdirilmiştir. 1517'de Osmanlı İmparatorluğu'nun yönetimine katılan Mısır, Türk mimarisiyle etkilenmiş ve Mısır evlerinde önemli değişiklikler görülmüştür.

Eski Kahire, 1805 yılında Fransızlar tarafından işgal edilmeden önce Osmanlı İmparatorluğu'nun yönetiminde bulunuyordu. Dönemin valisi Mehmed Ali Paşa, bu şehirlere sonradan Eski Kahire olarak bilinen isimleri vermiştir. 1863-1879 yılları arasında İsmail Paşa tarafından yönetilen ve 1952'de cumhuriyetin kurulmasına yakın Eski Kahire, İngiliz sömürge döneminin ardından, 1960 yılına gelindiğinde merkezi tarihsel kent haline dönüşmüştür (Mubarak, 1980).

Tarihi Kahire, tarih boyunca birçok farklı kültürün bir araya geldiği bir merkez olmuştur. Bu kültürel çeşitlilik, Kahire'deki orta ve üst sınıf konut mimarisini şekillendiren bir faktör olmuştur. Ayrıca, Mısır'ın iklim koşulları, yapı teknikleri ve gelenekleri gibi diğer etkenler de

Mısır konutlarının tasarımını etkilemiştir. Tüm bu faktörler, Mısır konutlarına benzersiz bir karakter kazandırmıştır. Eski Kahire, 10. ile 16. yüzyıllar arasında, Fatımi döneminden Osmanlı dönemine kadar farklı mimari ve tarihi özellikleri bünyesinde barındırmıştır. 19. yy başlarında, Avrupa'nın mimarlık ve sanat alanındaki etkisi göz önüne alındığında, Mısır mimarisi üzerinde önemli bir etki bırakmıştır. Bu dönemde, Mısır'da gerçekleştirilen projeler özellikle İtalyan ve Fransız mimarlara verildi ve bu nedenle 19. Yüzyılında Genellikle, binalar Avrupa tarzını yansıtan bir yapıda inşa edildi. Mısır'da, yüksek katlı konutlar, devlet kurumları gibi yapılar yavaş yavaş ortaya çıkmaya başladı. ve bu, dolaylı yoldan Tarihi Kahire'ye de yansdı (Mubarak, 1980).

2. Mısır'da Geleneksel Konut:

Mısır evlerini tam anlamıyla anlayabilmek için, milattan önce ve sonra geliştirdikleri mekânlar, mimari yapılar, kültür ve düşünce yapılarına odaklanarak tarihi süreç boyunca gelişen tüm özellikleri günümüze kadar incelememiz gerekmektedir.

Mısır'da Firavunlar Dönemi Konutları

Bu yapılar, kerpiçten farklı olarak kireç taşı ve tuğlalar kullanırdı. Mısır'da 3 çeşit konut türü vardı: kırsal evler, şehir evleri ve aristokrat sınıfın evleri. Bu konutlar genellikle 2 veya 3 katlıydı ve katların sütunları büyük taşlardan oluşuyordu. Bu, evlere daha sağlam bir doku sağlarken aynı zamanda yüksek tavanlı ve görkemli iç mekanlar oluştururdu. Zemin kat, genellikle hizmetçiler tarafından kullanılırken, birinci ve ikinci kat ev sahiplerine aitti. Mısırlılar, günlük aktivitelerinin çoğunu evlerinin çatılarında gerçekleştirirlerdi, çünkü Mısır'da ağaçlar nadir bulunurdu, bu nedenle evlerin tavanları ahşap yerine kubbelerle inşa edilirdi. Bu kubbeler, ince kerpiç kullanılarak oluşturulurdu (داوود, 1984).”

İslam dönemi Mısır Kontu

Mısır'ın en köklü yerleşimleri bu süreçte mevcuttu ve yaklaşık 900 yıl süren bir geçmişe sahipti. Bu dönemler boyunca Mısır, büyümüş, gelişmiş ve birçok önemli yapı ile süslenmiştir. Bu yapılar arasında hanlar, hamamlar, camiler, medreseler, evler ve benzerleri bulunmaktadır (Williams, 2008).

Bu dönemlerin evlerinde kullanılan yapı tarzları arasında kesme taşlar, sağlam taşıyıcı duvarlar, zarif eyvanlar, mermer döşemeler, ahşaptan yapılan işlemeli cumbalar, taş kapılar, süslü parmaklıklı pencereler, karmaşık mukarnaslar, mermerden yapılan şelaleler ve çarpıcı süslemeler özellikle dikkat çekmektedir (يوسف, 1997). Bu yapılar, Mısır'ın tarihindeki bu önemli dönemi yansıtan ve bu zengin mirası koruyan kıymetli eserlerdir.

- Osman dönemi Mısır Konutu

M.S. 1805-1848 yılları arasında Mısır'da, Nil Nehri vadisinin üzerinde, onlarca Osmanlı tarzında Türk evi inşa edildi. Bu evler, çeşitli ahşap cumbaları, geniş saçakları, kaş kemerleri, sivri kemerleri, ve çok sayıda pencere, geometri motifleriyle dikkat çekmektedir. Türk tarzı evlerin temel yapı malzemeleri ahşap, kesme taş ve kerpiçtir. Bu evlerde çeşitli tavan teknikleri olan çıtakari, düz tavanlar ve ters tavanı kullanılmıştır (Ulusoy, 2007).

Osman dönemi Mısır evlerinin planları, odalar, sofalar, koridorlar ve merdivenler içeriyordu. Osmanlı tarzında inşa edilen bazı Mısır evleri dışarıdan açılan bir sofaya sahipti ve tüm odalar bu sofaya bakacak şekilde düzenlenmişti. Diğer bir plan tipi ise orta sofalı plan tipiydi; burada odalar dört yöne bakar ve pencereler dışa doğru açılırdı (Öztürk, 2011).

- Mısır Evi Planını Etkileyen Faktörler

İklim etkisi: Özellikle Mısır gibi Arap ülkeleri, sıcak iklim koşullarına sahiptir. Bu nedenle, konutlar havalandırma ve aydınlatma sağlamak için iç avlularla tasarlandı (يضاقل, 1998).

Toplumsal ve Kültürel Dinamikler: Mısır topluluğu, Arap gayri Müslümanlar, Arap Müslümanlar, ve Hristiyanlar topluluklarına ev sahipliği yaptı. Bu nedenle, konut tasarımı farklı inançlara ve kültürlere uyumlu olarak geniş bir çeşitlilik sergiledi (يضاقل, 1998).

Dini Etki: İslam inancı, Kahire'nin yaşam biçimini ve mimari dokusunu kökten değiştirerek şehir merkezlerinde camilerin inşasını teşvik etti. Konutlarda, gizliliği korumak amacıyla girintili çıkıntılı girişler sıklıkla tercih edildi (يضاقل, 1998).

- Mısır'daki Konut Çeşitleri

• El Rab

Bu toplu konut türü, şehir merkezlerinde oldukça yaygındır ve genellikle 2 veya 3 katlıdır. Birleşik birimler, uzun bir geçitle birbirine bağlanırlar ve bu geçidin sonunda ise paylaşılan bir tuvalet ve mutfak bulunur (ديعد, 2009). İkinci tip Rab Al Menistirli, iki katlı bir yapısı temsil eder; zemin kat ticaret için ayrılırken, üst katlar oturma ve yatak odalarını içerir. Öte yandan, Rab Al Tebbene, bağımsız binalardan oluşan uzun bir dizi şeklinde düşünülmüştür. Her bir bina kendi özel merdivene sahiptir ve her bir ünite iki katlıdır, içinde oda, oturma odası, mutfak ve tuvalet bulunmaktadır (ديعد, 2009).

• Al Huş

Mimari açıdan bakıldığında, bu terim sıkça toplu yaşam alanlarına veya açık avlulara bakan konutları tanımlar. Örneğin, Osmanı Sükkari'nin tasarımı olan Huş, karşılıklı iki sıra halinde düzenlenmiş küçük odalardan oluşur. Her

odanın yüzölçümü genellikle 25 metrekareyi aşmaz ve tuvaletler genellikle girişin yanında bulunur. Huş'ta yaşayan aileler genellikle düşük gelirli sınıfa dahildir. Bu binalarda yaygın olarak çamur ve kırmızı tuğla gibi ekonomik malzemeler kullanılmıştır (Hanna, 1991).

- **Tek aile Konutu**

Bu tür evlerin en belirgin örneği, 20. yüzyılın başlarında inşa edilen ve Kariba Sokağı'nda bulunan Kurabi Evi'dir. Ev, iki katlıdır ve zemin katı da içermektedir. Ana yaşam alanı birinci katta yer almaktadır ve bu kat genellikle bir aile tarafından kullanılırdı. Bu ev, üçüncü bölümde ayrıntılı olarak ele alınacak ve tek bir aile tarafından kullanıldığı ancak zaman zaman akrabaların da konuk olduğu bir konut olarak tanımlanacaktır.

- **Toplumsal mekânlara bakan evler**

Bu tür konutlar, genellikle iki veya üç ailenin bir araya gelerek ortak bir avlu veya bahçe oluşturduğu yapılar olarak tanımlanabilir. Her evin kendi bağımsız girişi ve merdiveni vardır, ve bu merdivenler ortak avluya veya bahçeye yönelir. Bu tür evler her biri ayrı bir aile tarafından kullanılır, ve Zara Alnava Evi gibi örnekler bu konut tipine örnektir.

Geleneksel Apartmanlar

Geleneksel apartmanlarda her katta bir veya iki daire bulunurdu. Dairelerin alanı genellikle 20 ile 40 metrekare arasındaydı, nadiren 100 metrekareyi aşırdı. Her daire, genellikle iki oda, bir sofa ve bir tuvaletten oluşurdu ve genellikle bir mutfakları yoktu. Sofanın bir bölümünde yemek pişirme işlemi gerçekleştirilirdi. Dairenin tuvaleti, giriş kapısına yakın bir konumda bulunurdu. 19. yüzyılın başlarında, yabancı mimarların Mısır'daki konutlara etkisiyle birlikte apartman tarzı konutlar ortaya çıkmıştır. Bu tür apartmanlar, Eski Kahire'de orta sınıf, esnaf ve işçi sınıfı insanlara kiralanırdı (Hanna, 1991).

3. Teknik Açıdan Eski Kahire'nin Geleneksel Evlerinin İncelenmesi

- **Abuulhasan Evi**

Yapım Tarihi: 20. Yüzyılın Başlarında.

Yapı, Mısır'ın Eski Kahire sınırları içinde Darb Elkabbani Mahallesi, Almahgar Sk, no: 2 de bulunmaktadır. Dairenin alanı 50m karedir.

- **Mimari özellikleri**

Abulhasan evi, iç avlulu plan tipine sahip olan ve yaygın olarak 'karnıyarık' olarak adlandırılan bir ev tipini temsil etmektedir. Bu ev üç katlıdır ve her katında bir daire bulunmaktadır.

Ev, zemin katında yer alan dikdörtgen iç avlu ile, mutfak, üç yatak

odası ve tuvalet gibi bölümlere erişim sunar. Bu iç avlu, doğu cephesinde bulunmaktadır. Batı tarafta ise doğrudan sokağa açılan iki dükkân ve bir depo mevcuttur. Evin girişi, doğu tarafında bulunan çift kanatlı orijinal ahşap kapı ile sağlanır. Yapının doğu cephesindeki bodrum katı girişinde, üst katlara çıkmak için kullanılan demir işlemeli bir merdiven yer almaktadır ve bu merdivende bulunan korkuluklar orijinal ahşaptan yapılmıştır. Merdivenin üst kısmında ise havalandırma ve aydınlatma amacıyla aydınlatmalı camlı pencereler bulunmaktadır.

Zemin katta bulunan iç avlu tipi düzenlemeler, birinci ve ikinci katlarda da aynı şekilde karşımıza çıkar. Birinci katın doğu kısmındaki iç avlu, üç yatak odası, mutfak ve tuvalet gibi özel alanlara erişim sağlar. Mutfak ve tuvalet, ev sakinlerine özgü olarak tasarlanmıştır. Evin batı tarafındaki iç avlu, merdiven sahanlığına, salona, sedire ve misafirler için ayrılmış olan tuvalete açılır. Bu dönemde hamam kültürü oldukça yaygın olduğu için evde banyo bulunmazdı.

Mahgar Sokağı'na bakan pencereler, yerel mimariyle Endülüs sanatının etkisini taşıyan ahşap malzemeden yapılmış dört kanatlı tasarımlara sahiptir. Evin kuzey cephesinde, birinci ve ikinci katlar boyunca simetrik altı pencere bulunur. Tavanlar zarif alçı motiflerle süslenmiş ve evin zeminleri fayansla kaplanmıştır. Ayrıca, salonda bulunan oyma tekniği ile işlenmiş ahşap bir gömme dolap vardır ve bu dolabın kenarları özenli süslemelerle bezenmiştir.

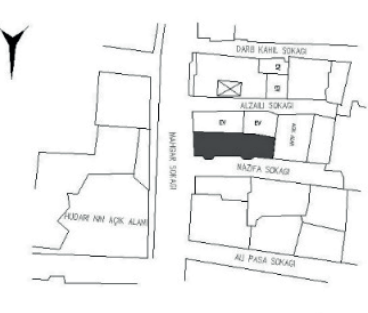
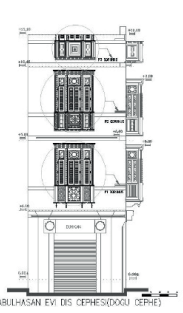

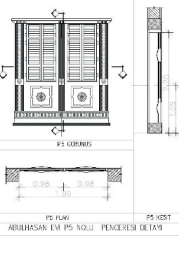

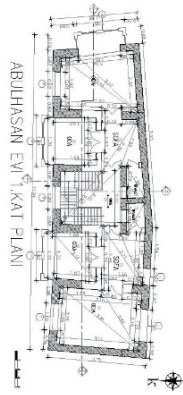
• **Yapım tekniği ve malzemesi**

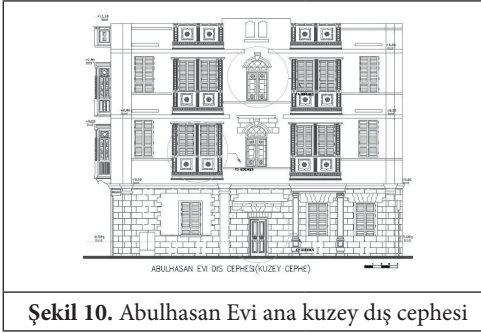
Ev üç katlıdır ve taşıyıcı duvar sistemini kullanarak inşa edilmiştir. Zemin katın taş duvar kalınlığı 60 cm iken birinci katın taş duvar kalınlığı 50 cm'dir. Odaların içindeki taş duvarların üzerine yerleştirilen ahşap hatıllar, balkon ve oda zeminini birbirine bağlamak için kullanılmıştır.

• **Süsleme özellikleri**

Cumbalar, odaların cephelerini tamamen kaplar ve 2. katın net görünürlüğünü azalttığı için 1. katın oymaları ve süslemeleri daha belirgin hale getirilmiştir. Balkon pencerelerinde ahşap yıldız süslemeler bulunur ve pencereler özel süslü camlarla donatılmıştır. Kemerlerin iç çerçevesi tırtıklıdır ve üzerlerinde hat sanatı motiflerini içeren uzun şeritler yer alır. Sedirlerin üst kısmında alçıdan yapılmış mukarnaslar bulunur ve şekilli süslemeler sedirlerin üst kısmını süsler.

Tablo 1. Abulhasan Evi Resimleri ve Çizimleri

	 <p>ABULHASAN EVİ VAZİYET PLANI 1/2000</p>	 <p>ABULHASAN EVİ DİŞİ CEPHESİNDEN ÇİZİMİ</p>
<p>Resim 1. Ablhasan Evi</p>	<p>Şekil 2. Vaziyet planı 1/500</p>	<p>Şekil 3. Zemin kat planı</p>
		 <p>ABULHASAN EVİ DİŞİ CEPHESİNDEN ÇİZİMİ</p>
<p>Resim 4. Giriş kapısı</p>	<p>Resim 5. Merdiven detayı</p>	<p>Şekil 6. Cumba</p>
		 <p>ABULHASAN EVİ 1. KAT PLANI</p>
<p>Şekil 7. Odanın cumbası</p>	<p>Resim 8. Evin Penceresi</p>	<p>Şekil 9. 1. Kat planı</p>

Şekil 10. Abulhasan Evi ana kuzey dış cephesi

Resim 11. Evin doğu cephesi

- Zara Alnava Evi

Yapım Tarihi: 19. Yüzyılın sonu

Yapı, Mısır'ın Eski Kahire sınırları içinde Seyide Zeynep Mahallesi, Tibbene Sk, no: 20de bulunmaktadır.

Konut Eyyubi dönemi tarzına aittir.

• Mimari özellikleri

Zara Alnava Evi, iç avlulu bir plana sahiptir ve “karnıyarık” olarak da adlandırılan bir ev tipini temsil eder. Bu yapı, orijinal haliyle üç katlıydı, Her katında iki ev mevcuttur. Ev, ana kuzey girişini kullanarak bir dehliz aracılığıyla açık bir avluya erişir. Batı tarafta, avluya açılan kaş kemerli bir sedir bulunur. Evin iki ayrı girişi vardır; birincisi kuzey girişindedir, diğeri ise süslü taş bir yapıya sahip olan haremlik girişi güneydoğu cephesinde bulunmaktadır.

Bina zemin katında bir daire, küçük oda, depo ve üç dükkân barındırıyor. İlk kat, güney dairesi, giriş bölümü, salon, yatak odası tuvalet ve mutfak gibi alanları içeriyor. Salon odasının tavanında zarif bir aydınlatma sistemi bulunuyor. Binaya kuzey cepheden yuvarlak kemerli ve süslü çift kanatlı orijinal ahşap kapıdan giriliyor.

İkinci kata merdivenlerle çıkıldığında, iki daireye giden girişlere ulaşıyor. Her dairenin iki farklı girişi var; biri odaya açılırken diğeri mutfak ve tuvaletlere erişim sağlar. Güneydeki daireye haremlik merdivenlerinden giriliyor. 19. yüzyılda bu dairenin cephesine bazı eklemeler yapılmıştır. Salon odasının tavanı ahşap çıtalara alçı sıva ile kaplanmış ve üzerine ince işçilikle yapılmış renkli desenler eklenmiştir. Yatak odasının tavanı ise ters tavan tarzındadır ve kalın ahşap kirişler arasına yerleştirilen basit çیتالardan oluşur. Evin duvarları da alçı sıva ile kaplıdır.

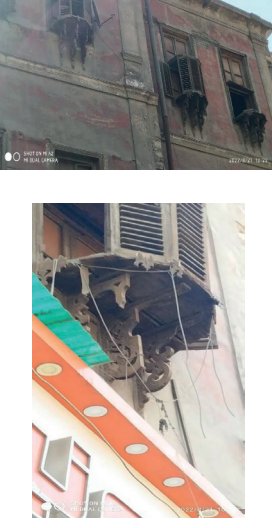
• Yapım tekniği ve malzemesi

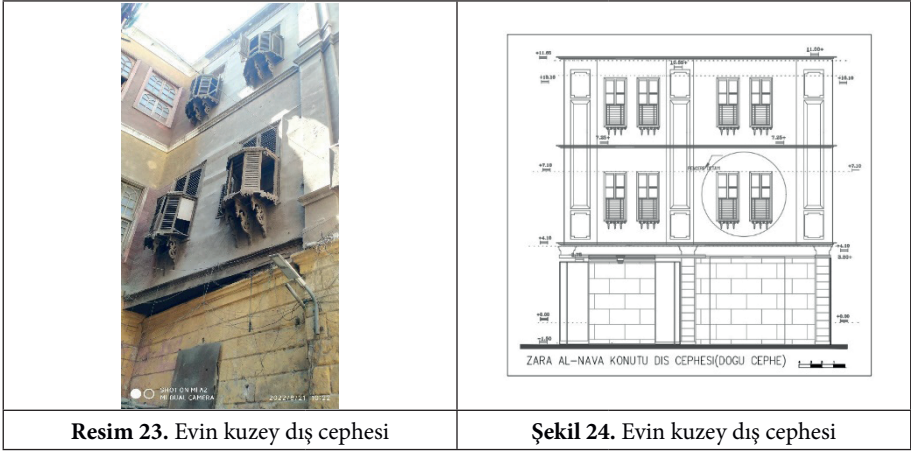
Zemin katın taş duvar kalınlığı 60 cm iken birinci katın duvar kalınlığı 50 cm'dir. Ev, bazı cephelerinde kesme taş sıraları arasına yerleştirilmiş tuğla sıralarıyla dikkat çeker. Ev cephesi, serpmme sıva ile kaplanmıştır.

• Süsleme özellikleri

Zara Alnava evinin avluya açılan sediri etrafında dikkat çekici bir süslü sütun ve üstünde ince işlemeli ahşap oyma kaş kemerleri bulunur. Salonun tavanı muhtelif renkli nakışlarla bezenmiş ince işçilikli kalem işi süslemelere sahiptir. Salonun bazı duvarlarında da kalem işi süslemeler görülmektedir. Yapının cephelerinde bulunan çeşitli desenli cumbalar, eve görsel bir zenginlik katmaktadır.

Tablo 2. Zara Alnava Evi Resimleri ve Çizimleri

	 <p>ZARA AL-NAVA KONUTU VAZİYET PLANI 1/2000</p>	 <p>ZARA AL NAVA KONUTU 1. KAT P.LANI</p>
		
	 <p>ZARA AL-NAVA KONUTU SALON TAVANI</p>	 <p>ZARA AL-NAVA KONUT KAT TAVAN DÖŞEME PLANI</p>
<p>Resim 12. Zara Alnava Evi</p>	<p>Şekil 13. Vaziyet planı 1/500</p>	<p>Şekil 14. 1. kat planı</p>
<p>Resim 15. Giriş kapısı</p>	<p>Resim 16,17. Cumba Pencere</p>	<p>Resim 18. Şekil 19. Merdiven detayı</p>
<p>Şekil 20. Resim 21. Sedinin tekne tavanı</p>	<p>Şekil 22. 1. Kat plan tavanı</p>	<p>Şekil 22. 1. Kat plan tavanı</p>

4.SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Eski Kahire'deki konutlar, çeşitli yapı tiplerine sahiptir; iki katlı, üç katlı, tek ailelik veya apartman tarzı evler mevcuttur. Farklı tasarımlara rağmen, bu evlerin yaygın plan tipi, merkezi bir avluya sahip olan “orta sofa” plan tipidir.

Alaturka tuvaletler, genellikle Eski Kahire evlerinde tercih edilen tuvalet türüydü. Eski Kahire'deki avlular, ev sakinlerinin çeşitli aktivitelerini gerçekleştirdiği alanlar olarak kullanılırdı ve bu yapıların odalarını sokaktan izole etmek amacıyla kullanılırdı.

Eski Kahire'deki evler, Fransız mimari tarzından etkilenen demir işlemeli merdiven korkuluklarıyla dikkat çeker. Ayrıca, bu evlerin önemli mimari öğelerinden biri olan cumbalar, kadınların sokakları gözlemlemelerinin yanı sıra aşırı güneş ışığı ve ısıca karşı koruma sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. Ancak, 20. yüzyılın başlarında cumbaların yerini daha sade, desensiz ve pratik panjurlu pencereler almıştır. Eski Kahire'deki evlerin giriş kapıları, evin tarzına bağlı olarak farklılık gösterirdi. Örneğin, Avrupa tarzında inşa edilen evlerin kapıları genellikle demir işlemeliydi. 19. ve 20. yüzyılda bu evlerde taşıyıcı duvar sistemleri ve ahşap tavanlar yaygın olarak kullanılırdı. Bazı evlerde, duvarların güçlendirilmesi amacıyla ahşap hatıllar eklenirdi, bu hatıllar pencere altları, üstleri ve tavan seviyeleri gibi farklı bölgelere yerleştirilirdi. Bazı evlerde ise çift cidarlı taş duvarların arasına helik denilen küçük ve düzensiz taşlar yerleştirilirdi. Kesme taş duvarların sırasında ise tuğlalar sık sık kullanılırdı. Süslemeler, genellikle dış cephelerde yoğun bir şekilde görülürken iç mekanlarda daha azdır. Ahşap cumbalar, oyma veya çıtakari teknikleriyle süslenmiştir. Evlerin sedirlerinde ağır süslemeler bulunur, bazıları oyulmuş kesme taştan yapılırken bazıları oyulmuş ahşaptan yapılırdı. Tavanlar, çıtakari veya tekne tavan teknikleriyle tasarlanmıştır. Bazı evlerin tavanları, alçıdan yapılmış bitki motifleri ve kalem işi ile süslenmiştir.

Bu tür evlerin mimari özelliklerinin korunması için acil bir gerekliliktir. Bölge sakinlerine bu evlerin kültürel ve tarihi değerini anlatmak amacıyla eğitici komiteler oluşturulmalı ve vatandaşlar, evlerini restore ettirmeleri için cesaretlendirilmelidir. Ayrıca, yasaların etkili bir şekilde uygulanarak miras evlerini yıkan kişiler cezalandırılmalı ve yıkımın caydırıcı bir önlem olması sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Abd El Kader, Z. F., and Momtaz, R. I., 2010, Sustainability in Architecture Between The Past and The Future, International Conference on Urbanism And Green Architecture 30th-31st Oct, India, 3-8, 4-20.
- Anonim, 2014, Eski Kahire Kùltürü, Tarihpedia, http://www.tarihpedia.com/misir_genel_kultur.html#
- Casanovas, X., 2007, Rehabi Med Method, Traditional Mediterranean Architecture, Rehabilitation Town and Territory, Barcelona, 9-17, 193-195, 159-167.
- Eldem, S. H., 1984, Turkish Houses: Ottoman Period, Volume 1, Turkish Foundation for the Promotion, İstanbul.
- El Nokaly, A., and Elseragy, A., 2013, Sustainable Heritage Development: Learning from Urban Conservation of Heritage Projects in Non Western Contexts, European Journal of Sustainable Development, Published by ECSDEV, Rome, Italy, 2, 1, 31-56.
- Hanna, N., 1991, Habiter Au Caire- La Maison Moyenne et ses Habitans Aux XVII Et XVIII Siecles, Institut Français D'Archeologie Orientale Du Caire, Cairo.
- Lane, E. W., 1978, An Account of the Manners and Customs of Modern Egyptians: Written in Egypt during the Years 1833-1835, East –West Publications, U.K.
- Map of Islamic Cairo Monuments, 1948, Scale 1:5000, Oriental Institute Archives Map Collection, Oriental Institute, University of Chicago, Web: <https://oi-idb.uchicago.edu/id/a4a4a318-aa81-4dee-8760-da2f755192f0> .
- Nour, H. M. H. M. M. H., 2012, Awqaf and Heritage: The Degree of Doctor of Philosophy, Politecnico di Milano, Faculty of Architecture and Society, Milano.
- Öztürk, D., 2011, Seydişehir Geleneksel Konut Mimarisi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Raymond, A., 2002, The Glory of Cairo: An Illustrated History, American University in Cairo Press, 2002, Egypt.
- Warner, N., 2005, The Monuments of Historic Cairo, A map and Descriptive Catalogue, American Research Center in Egypt Conservation, Published by: The American University in Cairo Press, Egypt.

ARAPÇA KAYNAKLAR

- عبد الجواد, توفيق. محمد., 1984, العمارة وحضارة مصر الفرعونية, مكتبة الانجلو المصرية, 128-273.
- الدين, س. ك. (1987). العمارة الإسلامية في مصر. القاهرة: الهيئة المصرية العامة للكتاب
- درويش. م. (2019). التراث المعماري الايوبي والفاطمي في مصر مصر: مؤسسة الامة العربية للنشر والتوزيع
- القاضي, شوكت, محمد, لطفي, عبد الرحمن. 1998, العمارة الإسلامية في مصر (النظرية والتطبيق) رسالة دكتوراة قسم الهندسة, جامعة اسيوط, اسيوط
- مبارك, ع. سليمان. (2001). الخطط التوفيقية الجديدة لمصر : القاهرة ومدنها وبلادها القديمة والشهيرة. القاهرة: دار الكتب والوثائق القومية، مركز تحقيق التراث.
- عكاشة, علياء., 2008, العمارة الإسلامية في مصر, بردي للنشر, الجيزة, مصر, 8-34, 71-81.
- سعيد, صلاح. نكي, 2009, بيوت أحياء القاهرة القديمة في القرن التاسع عشر, ديوان الكتب, القاهرة.